

A váci Jávorszky Ödön Kórház

Dr. Erős Andrással, a Jávorszky Ödön Kórház főigazgatójával Vác város egészségügyi központjának kiteljesedéséről beszélgettünk, amelynek szíve a kórház-rendelőintézet, és amely a mentőszolgálat regionális központjával, a hamarosan szintén ide költöző városi alapellátási ügyelettel, valamint az állandóan nyitva tartó patikával kiegészülve valódi betegellátó centrumot képez majd.

H *Hogyan alakult ki a Jávorszky Ödön Kórház infrastruktúrája?*

– Eredetileg egy régi, nagyon szép barokk épületben volt a fekvőbeteg-elátóhely – ezt jelenleg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat üzemelteti. A váci városi kórház a mai helyén 1970 óta létezik.

Intézményünkben eddig három rekonstrukciós ciklus zajlott le, amelyből az első még 1987-ben történt; akkor alakították ki az ország legelső sürgősségi fogadóhelyét. A munkatársaknak az amerikai minta adta az ötletet, és a megvalósítás lépéseit is eszerint végezték. Egy évtizeddel később, 1997-ben – a rekonstrukció második ütemeként – modern intenzív-terápiás részleget hoztak létre. A harmadik ütem pedig tavaly zajlott, amelynek következtében a hotelszárny hatvan százalékát korszerűsítettük. Kisebb – egy-, két- és háromágyas, fürdőszobás – kórtermeket alakítottunk ki, olyan elrendezésben, hogy a nővérpult mögül mindig rálátás nyíljon. A májusban átadott kórtermek nemcsak komfortosak lettek, hanem a belmagasság is alacsonyabb szintre került, és nyílászárókat is

cseréltettünk. Márciustól az osztályokat egyik helyről a másikra költöztettük a felújítási munka fázisainak megfelelően. Akkoriban, a helyi közértben a következő szövegre lettem figyelmes: az én férjem az „amerikai” kórházban fekszik, a tiéd pedig az „oroszbán”! Valójában a váci kórház ugyanazon folyosóján ápolták a két férfit, csak az egyik oldalon már elkészült az átalakítás, a másikon pedig még nem.

H *Milyen forrásokból finanszírozták az említett beruházásokat?*

– Állami támogatásból, továbbá a városi önkormányzat hozzájárulásából. A képviselő-testület jelentős összeget biztosított: az önrész elérte a százmilliós nagyságrendet, miközben a kórház területén – kizárólag önkormányzati finanszírozásból

– tüdőgondozó épült, és a komfortosításból egyelőre kimaradt kórtermek újrafestése, csempézése is megtörtént. A címzett támogatás negyedik negyedére is pályáztunk, amelyet két másik épületünk rekonstrukciójára kívánunk fordítani.

H Elégedett-e a fejlődés intenzitásával?

– Két év alatt ebből az intézményből – úgy érzem – sikerült nagyon jó kórházat létrehozni, amit eredményeink is igazolnak. Egyrészt érezzük és örömmel halljuk a lakosság elfogadottságát, másrészt a régebbi, viszonylag alacsony ágykihasználtság helyett 87-92 százalékos ágykihasználtsággal dolgozunk. Fantasztikusan jó szakembergárdát sikerült megörökölnöm, amelyet kicsit tovább bővítettem. Maximálisan elkötelezettek a betegek, a munka iránt, és elfogadnak engem. A váci kórház tevékenységéért Pro Urbe-díjat kaptam. Vallom, csak úgy lehet intézményt igazán jól irányítani, ha az ember soha, még a legjobbal sincs meglegedve, mindig azon töri a fejét, hol és hogyan lehetne még egy kicsit javítani.

H Mekkora a váci kórház-rendelőintézet felvevő területe?

– Mintegy 130-150 ezer fős populáció ellátását végezzük, amelynek egy része – kb. 40 ezer fő – természetesen váci lakos, de régiós feladataink is vannak. Gyakorlatilag a szlovák határig – egészen pontosan Balassagyarmatig, ideértve a rétsági területet is – az északpest megyei régió egészségügyi ellátásáért felelünk.

H Választják-e a Jávorszky kórházat a fővárosiak?

– Igen, Budapestről nagy számban érkeznek hozzánk gyógyulni vágyó betegek. Azon munkatársaim, akik már régebb óta itt dolgoznak, azt mondják, megfordult a trend, mert korábban a környék betegei mentek a fővárosba gyógyulni, jelenleg pedig a budapestiek keresnek meg bennünket.

H Melyek azon speciális ellátások, amelyekért Vácra jönnek a betegek?

– Mind a fekvő betegek ellátásában, mind pedig a szakrendelőinkben szinte a teljes szakmai spektrumot biztosítani tudjuk, bár onkológiai részlegünk megszüntetésére került. Országos hírnévre tett szert például pajzsmirigybetegegy-diagnosztikánk és -terápiánk. Fontosnak tartom, hogy az emberek sokkal szívesebben választják azt az intézményt, amelyről – elsősorban szájhagyomány alapján – elterjed, hogy kiváló a szakmai team-munka, a nővér

mosolyog és a beteggel valóban foglalkoznak. Ezek ugyan apró figyelmességeknek tűnnek, mégis ezzel lehet igazán megnyerni a lakosság bizalmát. Említhetem még a gastroenterológiát, amely szintén országsszerte jó hírnek örvend. De érkeznek hozzánk betegek a sebészetre, bel-

adó részéről mindenképpen fáradságot igényel, ezért kiemelten értékelem a levelekben elküldött véleményeket. Ezeket belső körleveleinkhez csatoltan minden osztály olvashatja, a benne szereplők büszkeségére, a többiek tájékoztatására. Én pedig – ahol a címet feltüntetik – vála-

Dr. Erős András

gyógyászatra is, mert olyan ellátásban részesülhetnek, amely ma ebben a kissé dehumanizált világban ritkaságnak számít. Egyes napokon öt-hat köszönőlevelet is kapok korábbi betegeinktől. Ha nekem címezik is, valójában X doktor, Y nővér vagy egy osztály munkáját minősítik, és köszönik meg a gyógyító- és ápolótevékenységet. Pedig ahhoz, hogy valaki levelet küldjön, először meg kell fogalmazni, neki kell ülni az írásnak – hiszen ezek dominánsan kézzel írott levelek –, elvinni a postára, ahol esetleg sorba kell állni és kifizetni a felmerülő költségeket. Tehát a fel-

szolok minden egyes levélre, megköszönve a bizalmat. A mi kórházunk a minőségbiztosítás lázában ég, mégis úgy gondolom, egy-egy ilyen önzetlen levél minden betegelégedettségi kérdőívnel többet ér, továbbá nemcsak az intézmény megítélésében, hanem önmagunk megbecsülésében is rendkívül fontos.

H Vác úttörő szerepet játszott a sürgősségi ellátás megteremtésében.

– A hosszú ideig lenézett sürgősségi ellátás ma már elismerten az egészségügyi ellátórendszer egyik legfontosabb feladata,

ezért ez irányban is igyekeztem fejleszteni. A sürgősségi befogadó részleg SO II-es besorolással működik. A legmodernebb egykapus rendszerben az elektív kivételével minden beteg – a kardiológiai, a belgyógyászati, a traumatológiai, a sebészeti vagy akár a bőrgyógyászati ellátást igénylő is – a sürgősségi osztályon keresztül kerülhet a kórházba. Ennek megfelelően a belgyógyász, intenzív-aneszteziológus kollégák forgórendszerben dolgoznak. Ápolóink szintén a forgórendszerben sajátíthatják el ezt a típusú munkát. Ezzel az intenzív részlegben dolgozóknál egyrészt az ún. „burning out” jelenséget csökkenthetjük, másrészt a gyakorlatban hasznos lehet a többirányú képzettség: például a rehabilitációs osztályon előforduló sürgősségi esemény bekövetkeztekor a nővérek az orvos odaérkezéséig az első lépéseket önállóan is megtehetik. Szakdolgozóinknak nem kell elutazniuk a tanfolyamra, a továbbképzéseket helyben nyújtjuk számukra. Nekünk is előnyös ez, hiszen nem esnek ki a munkából, ugyanakkor az intézményen belüli csoporttevékenység egyfajta megtartóerőként is funkcionál. Mindezeknek köszönhetően nincs munkaerőhiányunk sem az ápolás, sem az orvoslás területén.

H A váci intézmény a súlyponti kórházak közé soroltatott...

– Számomra ez azt jelenti, hogy a sürgősségi ellátást – az NFT II. keretében érkező forrásokból – még tovább, komplex rendszerre kell erősíteni. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a mentőállomás – amely most regionális központ lett – a közvetlen környezetünkben működik. Régi „mániám”, hogy a háziorvosokat miként lehetne a járó- és fekvőbeteg-ellátás rendszerébe szorosabban bevonni. A feltételek ehhez kedvezően változnak, mert januárban ide költözik a városi alapellátási ügyelet is. Jelenleg olyan informatikai rendszerre pályázunk, amely segítségével valós idejű kapcsolatot létesíthetnénk egymással. Az elmúlt évben felmérést végeztem, amelyből kiderült, hogy a városi ügyeletre érkező hívások harminc százaléka nem a megfelelő helyre érkezik, mert a beteget azonnal a sürgősségi osztályra kellett szállítani. Ugyanakkor a sürgősségi osztályunkra jelentkező betegeknek szintén harmada került a szükségesnél magasabb ellátási szintre, pedig őket a háziorvos is elláthatta volna. Alig egy hete állt munkába a mentőszolgálat digitalizált központi irányító rendszere, megfelelően képzett diszpécsercsapattal. A közvetlen

kapcsolat kiépült a mentők, a sürgősségi osztály és a városi ügyelet között is. A jövőben tehát a város lakosságának mindössze a címét kell megjegyeznie: Argenti Döme tér 1-3. vagy a 104-es számot tárcsázni – mérlegelni és irányítani ezentúl a hívást fogadó diszpécser fog. Januártól a zárt forgalmú patikánkat folyamatos, 0-24 órás működésre állítjuk át, hogy a gyógyszer kiváltása is helyben történjék. Kérdésére visszatérve: meg kell feleljünk a súlyponti kórházzal szemben támasztott feladatoknak, amelyhez további fejlesztések szükségesek, például az invazív kardiológia vagy az operatív szemészet terén. A sürgősségi ellátáshoz adottak az infrastrukturális feltételek, hiszen két helikopter-leszállónk is van – amelyből az egyik éjjel kivilágítható –, tehát képesek vagyunk egyszerre két súlyos sérültet is fogadni. Nekünk a 2/A út sajnos „udvari szállítónk”.

H Milyen kapcsolatokat ápolnak más intézményekkel?

– A Novant Health és a Jávorszky Kórház együttműködése 1993-ban kezdődött. 1995-1999 között a partnerkapcsolatot az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Hivatala (United States Agency for International Development, USAID) és az Amerikai Nemzetközi Egészségügyi Szövetség (American International Health Alliance, AIHA) is támogatta. Az együtt-

működés fő célja az egészségügyi ellátás költségeinek leszorítása – elsősorban a kórházi ápolási napok számának csökkentésével –, a betegek változatlanul magas minőségű ellátása mellett. A két intézmény szakembereiből nemzetközi teameket hoztak létre, melyek különböző szakterületeken, különböző módszerekkel dolgoztak a cél eléréseért. A kórházi partnerek egyetértettek abban, hogy a célok elérése érdekében az ápolást, mint önálló tudományt kell elismertetni, és ennek megfelelően kell fejleszteni. Jó példa lehet a hazai szakemberek számára a nővérek amerikai egészségügyi rendszerben játszott szerepe.

H Milyen szervezet és hol működik a Novant Health?

– A Novant Health non-profit cég, melynek központja Észak-Karolinában, Winston-Salemben van. Tizenkétezer dolgozót foglalkoztat, érdekltségébe kórházak, ápolási otthonok, rehabilitációs, diagnosztikus és egynapos sebészeti centrumok tartoznak. Emellett otthoni szakápolási szolgáltatást és háziorvosi hálózatot tart fenn. A Novant Health szakmai körökben az egész Egyesült Államokban elismert az általa nyújtott költséghatékony és magas színvonalú ellátásért.

H Van-e más, határon átívelő kapcsolatuk?

– Vác testvérvárosa, Sahy – leánykori néven Ipolyság – 46 kilométerre van tőlünk, Szlovákiában. Tavaly kötöttünk egymással munkaszerződést, amelynek keretében szorosabbra fűzzük a szálakat a továbbképzés területén. Többek között közösen pályázunk interregionális informatikai fejlesztésre is. Szívesen fogadnánk onnan betegeket is, de ennek feltételeit elég nehézkes megteremteni: az öt biztosító mindegyikével meg kell állapodnunk.

H Milyen viszonyban vannak az intézmény tulajdonosával?

– A váci önkormányzattal rendkívül jó a kapcsolatunk, ittlétem két éve alatt nem tudtam olyan kérést terjeszteni a képviselő-testület elé, amelyet ne teljesítettek volna. Úgy tűnik, a váci döntéshozók képesek egységesen és pártsemlegesen gondolkodni és cselekedni az egészségügy érdekében. Vác két dologra lehet büszke: az egyik legnagyobb egyházi vármegye püspöki székhelye és súlyponti kórháza van.

PÁLYAKÉP

Dr. Erős András 1950-ben született, a SOTE Általános Orvostudományi Karán 1975-ben végezte. 1997-ben egészségügyi menedzser diplomát is szerez a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Továbbképző Intézetében. Sebész (1980) és üzemorvostan szakorvos (2003) vizsgával rendelkezik. 1975-től a Margit Kórház sebész segédorvosa. 1980-tól az Orvostovábbképző Egyetem II. Sz. Sebészeti Klinikáján egyetemi tanársegéd, a szeptikus részleg vezetője. 1993-tól a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem dékán hivataltát vezeti. Mellékfoglalkozásban 1996-tól a HIETE Családorvosi Tanszék adjunktusa. 1998-tól az Országos Alapellátási Intézet szervezési, tudományos és informatikai főigazgató-helyettese, 2002-től az Országos Alapellátási Intézet főigazgató-helyettese. Részfoglalkozásban 2002-2004 között az Országos Gyógyintézeti Központ (OGYK) oktatási osztályát, 2003-2004 között pedig Pécel város eu. szolgálatát vezeti. Külföldi és hazai szakértői tevékenységet folytat, számos tudományos társaság tagja. 2005. január 1-jétől a váci Jávorszky Ödön Kórház kinevezett főigazgatója. Idén kapott Batthyány-Strattman-díjat.

BENE ZSOLT

felelős szerkesztő